C/2024/4176

2.8.2024.

P9_TA(2023)0474

Prigovor na provedbeni akt: Maksimalne razine ostataka za triciklazol

Rezolucija Europskog parlamenta od 14. prosinca 2023. o Prijedlogu uredbe Vijeća o izmjeni priloga II. i V. Uredbi (EZ) br. 396/2005 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu maksimalnih razina ostataka za triciklazol u ili na određenim proizvodima (COM(2023)0499 – 2023/2998(RPS))

(C/2024/4176)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir Prijedlog uredbe Vijeća o izmjeni priloga II. i V. Uredbi (EZ) br. 396/2005 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu maksimalnih razina ostataka za triciklazol u ili na određenim proizvodima (COM(2023)0499),

— uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 396/2005 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. veljače 2005. o maksimalnim razinama ostataka pesticida u ili na hrani i hrani za životinje biljnog i životinjskog podrijetla i o izmjeni Direktive Vijeća 91/414/EEZ ([1]), a posebno njezin članak 14. stavak 1. točku (a),

— uzimajući u obzir glasovanje Stalnog odbora za bilje, životinje, hranu i hranu za životinje od 11. svibnja 2023., tijekom kojeg nije usvojeno nikakvo mišljenje,

— uzimajući u obzir obrazloženo mišljenje Europske agencije za sigurnost hrane doneseno 7. prosinca 2022. i objavljeno 18. siječnja 2023. ([2]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 16. siječnja 2019. o postupku Unije za odobravanje pesticida ([3]),

— uzimajući u obzir članak 5.a stavak 4. točku (e) i članak 5.a stavak 5. Odluke Vijeća 1999/468/EZ od 28. lipnja 1999. o utvrđivanju postupaka za izvršavanje provedbenih ovlasti dodijeljenih Komisiji ([4]),

— uzimajući u obzir članak 112. stavke 2. i 3. te stavak 4. točku (c) Poslovnika,

— uzimajući u obzir Prijedlog rezolucije Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane,

A. budući da tijekom glasovanja Stalnog odbora za bilje, životinje, hranu i hranu za životinje održanog 11. svibnja 2023. nije doneseno nikakvo mišljenje, što znači da kvalificirana većina država članica nije podržala Prijedlog uredbe; budući da glasovanje 20. rujna 2023. u Vijeću ponovno nije rezultiralo mišljenjem;

B. budući da se Prijedlogom uredbe Vijeća želi povećati maksimalna razina ostataka za triciklazol u riži s 0,01 na 0,09 mg/kg;

C. budući da je cilj Uredbe (EZ) br. 396/2005 osigurati visoku razinu zaštite potrošača i usklađene odredbe Unije o maksimalnim razinama ostataka pesticida u ili na hrani i hrani za životinje biljnog i životinjskog podrijetla;

D. budući da u članku 1. Uredbe (EZ) br. 1107/2009 Europskog parlamenta i Vijeća ([5]) stoji da je svrha te uredbe osigurati visoku razinu zaštite zdravlja ljudi i životinja te okoliša i poboljšati funkcioniranje unutarnjeg tržišta usklađivanjem pravila o stavljanju na tržište sredstava za zaštitu bilja uz istodobno poboljšanje poljoprivredne proizvodnje;

([1]) SL L 70, 16.3.2005., str. 1.
([2]) *Reasoned opinion on the setting of import tolerance for tricyclazole in rice* (Obrazloženo mišljenje o utvrđivanju uvozne tolerance za triciklazol u riži), EFSA Journal 2023;21(1):7757, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.2903/j.efsa.2023.7757.
([3]) SL C 411, 27.11.2020., str. 48.
([4]) SL L 184, 17.7.1999., str. 23.
([5]) Uredba (EZ) br. 1107/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o stavljanju na tržište sredstava za zaštitu bilja i stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 79/117/EEZ i 91/414/EEZ (SL L 309, 24.11.2009., str. 1.)

E. budući da se u Komunikaciji Komisije od 20. svibnja 2020. naslovljenoj „Strategija ‚od polja do stola' za pravedan, zdrav i ekološki prihvatljiv prehrambeni sustav" potvrđuje da „europska hrana već predstavlja standard na globalnoj razini jer je sigurna, dostupna u obilnim količinama, bogata hranjivim tvarima i iznimno kvalitetna";

F. budući da je triciklazol sustavni i zaštitni fungicid za djelotvornu kontrolu plamenjače riže (*Pyricularia grisea Sacc.*), koja se javlja u svim fazama progresije (plamenjača listova, plamenjača stabljike i plamenjača metlice);

G. budući da triciklazol 2008. nije uvršten u Prilog I. Direktivi Vijeća 91/414/EEZ nakon što je Stalni odbor za prehrambeni lanac i zdravlje životinja zaključio da postoje jasne naznake da je moguće da će imati štetne učinke na zdravlje ljudi, a posebno da ključni podaci koji nedostaju ne omogućuju utvrđivanje pouzdanih razina prihvatljivog dnevnog unosa, akutne referentne doze i dopuštene razine izloženosti primjenitelja te da su takve vrijednosti potrebne za provedbu procjene rizika ([6]), budući da od 30. ožujka 2009. triciklazol nije dopušten za uporabu u Uniji;

H. budući da je EFSA u svojem stručnom pregledu, nakon zahtjeva za odobrenje uporabe u Uniji 2015., zaključila ([7]) da postoji više kritičnih problematičnih područja u pogledu toksikologije triciklazola; budući da EFSA nije mogla zanemariti genotoksični i kancerogeni potencijal triciklazola te stoga nije bilo moguće utvrditi referentne vrijednosti (prihvatljivi dnevni unos, akutna referentna doza i dopuštena razina izloženosti primjenitelja) za uporabu u procjenama rizika za zdravlje ljudi; budući da stoga nije bilo moguće provesti procjenu rizika za primjenitelje, radnike, druge nazočne osobe, stanovnike i potrošače; budući da, nadalje, EFSA nije mogla isključiti ni potencijalna svojstva endokrine disrupcije; budući da je zahtjev za odobrenje uporabe stoga odbijen ([8]);

I. budući da je od 2016. zabranjena uporaba triciklazola u Uniji, kao i uvoz proizvoda čiji su ostaci iznad razine analitičke kvantifikacije;

J. budući da su europski poljoprivrednici zbog zabrane tog fungicida bili prisiljeni ulagati u pronalaženje alternativnih poljoprivrednih praksi;

K. budući da je zabrana tog fungicida u Uniji dovela do znatnog smanjenja proizvodnje riže među europskim proizvođačima;

L. budući da su, s obzirom na to da je maksimalna razina ostataka za triciklazol u riži smanjena do granice određivanja te se počela primjenjivati u cijeloj Uniji 2017., proizvođači riže izvan EU-a pribjegli agronomskim tehnikama i prilagodili svoje poslovne modele kako bi nastavili izvoziti u Uniju;

M. budući da se europskim lancem proizvodnje riže dosljedno podržava potreba za uzajamnošću pravila o upotrebi pesticida;

N. budući da zabrana triciklazola u Uniji dovodi do potpunog nedostatka uzajamnosti na štetu proizvođača riže koji primjenjuju standarde Unije;

O. budući da ta situacija dugoročno može dovesti do nepoštenog tržišnog natjecanja za proizvođače riže koji ispunjavaju standarde Unije;

P. budući da su politike koje omogućuju trgovinu i dalje prioritet Europskog parlamenta;

Q. budući da je u tržišnoj godini 2022. (1.9.2021. – 31.7.2022.) uvoz riže u Uniju dosegnuo rekordnih 1,67 milijuna tona bijele riže, što je povećanje od 36 % u godini dana ([9]);

R. budući da je uvoz iz zemalja koje dopuštaju upotrebu triciklazola iznosio ukupno gotovo 194 000 tona, što odgovara otprilike 12 % ukupnog uvoza ([10]);

([6]) 2008/770/EZ: Odluka Komisije od 30. rujna 2008. o neuvrštenju triciklazola u Prilog I. Direktivi Vijeća 91/414/EEZ te o povlačenju odobrenja za sredstva za zaštitu bilja koja sadrže tu tvar (priopćeno pod brojem dokumenta C(2008) 5108) (SL L 263, 2.10.2008., str. 16.).

([7]) Zaključak o stručnom pregledu procjene rizika od pesticida s aktivnom tvari triciklazolom, EFSA Journal 2015; 13(2): 4032, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2015.4032

([8]) Provedbena uredba Komisije (EU) 2016/1826 od 14. listopada 2016. o neodobravanju aktivne tvari triciklazol u skladu s Uredbom (EZ) br. 1107/2009 Europskog parlamenta i Vijeća o stavljanju na tržište sredstava za zaštitu bilja (SL L 279, 15.10.2016., str. 88.).

([9]) EUROSTAT, 2023.

([10]) EUROSTAT, 2023.

S. budući da bi usvajanje Prijedloga uredbe Vijeća omogućilo uvoz u Uniju koji nije u skladu sa standardima Unije, dok bi poljoprivrednici iz Unije podlijegali najvišim mogućim zahtjevima u pogledu sigurnosti potrošača;

T. budući da bi se Prijedlogom uredbe Vijeća, prema sustavu brzog uzbunjivanja za hranu i hranu za životinje (RASFF), broj obavijesti 2021. smanjio za 76 % 2021., a 2022. za 73 %;

U. budući da bi usvajanje Prijedloga uredbe Vijeća ugrozilo sigurnost opskrbe hranom i da bi, u nedostatku odgovarajućih sredstava sljedivosti i informiranja, ono moglo rezultirati obmanjujućim praksama za potrošače;

V. budući da je u članku 191. stavku 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) kao jedno od temeljnih načela Unije navedeno načelo predostrožnosti;

W. budući da se, kako bi se smanjili rizici i učinci upotrebe pesticida na zdravlje ljudi i životinja te na okoliš, Komisiju i države članice potiče da riješe pitanje uvezenih poljoprivrednih proizvoda tretiranih kemikalijama koje su u Uniji zabranjene ili ograničene;

1. protivi se usvajanju Prijedloga uredbe Vijeća;

2. smatra da se Prijedlogom uredbe Vijeća prekoračuju provedbene ovlasti predviđene Uredbom (EZ) br. 396/2005;

3. smatra da Prijedlog uredbe Vijeća nije u skladu s ciljem i sadržajem Uredbe (EZ) br. 396/2005;

4. napominje da Prijedlog uredbe Vijeća nije u skladu s obvezama preuzetima u pogledu visoke sigurnosti potrošača;

5. napominje da, kao trgovinski standardi koji se temelje na riziku, maksimalne razine ostataka pomažu u izbjegavanju prepreka i poremećaja u trgovini te naglašava da bi različiti uvjeti mogli dovesti do prepreka i mogućih poremećaja u trgovini koji bi mogli znatno utjecati na potrošače, poljoprivrednike i prehrambeni sektor u Europi i izvan nje;

6. ustraje u tome da bi maksimalne razine ostataka za triciklazol u uvezenoj riži u Uniji trebale ostati na razini od 0,01 mg/kg za europske proizvođače riže;

7. traži od Komisije da povuče Prijedlog uredbe;

8. poziva Komisiju da zaštiti jednakost uvjeta za europske poljoprivrednike;

9. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji te vladama i parlamentima država članica.